

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-280/20 – 1

Asia C-280/20

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

25.6.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Sofiyski rayonen sad (Bulgaria)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

27.5.2020

Kantaja:

ZN

Vastaaja:

Bulgarian tasavallan Generalno konsulstvo (pääkonsulaatti)
Valencian kaupungissa, Espanjan kuningaskunnassa

VÄLIPÄÄTÖS

[– –]

Sofia, 27.5.2020

SOFIYSKI RAYONEN SAD (piirituomioistuin, Sofia) [– –]

[– –] on ottanut välipäätöksessään huomioon seuraavaa:

1. Menettely perustuu SEUT 267 artiklan 1 kohtaan.
2. Henkilö, joka ilmoittaa olevansa työntekijä, on nostanut kanteen Valenciassa, Espanjan kuningaskunnassa, sijaitsevaa Bulgarian lähetystä vastaan. On riidanalaista, ovatko tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa koskevat asetuksen N:o 1215/2012 säännökset sovellettavissa jäsenvaltion kansalaisen ja

saman jäsenvaltion Euroopan unionissa sijaitsevan konsulaatin välisiin riita-asioihin.

1. Asianosaiset:

3. 1.1. Kantaja:

4. ZN – Bulgarian kansalainen, jonka kotipaikka on Sofia

5. [– –]

6. 1.2. Vastaja:

7. Bulgarian tasavallan Generalno konsulstvo (pääkonsulaatti) Valencian kaupungissa, Espanjan kuningaskunnassa

8. [– –]

2. Asianosaisten vaatimukset:

9. Kantaja vaatii rahamääräisen korvauksen maksamista pitämättä jääneistä vuosilomista, jotka kuuluvat hänelle Bulgarian tasavallan työlainsäädännön mukaan. Hän vetoaa siihen, että häneltä on jäänyt ajanjakson 2.1.2013–31.12.2016 (neljä vuotta) aikana pitämättä yhteensä 120 kalenteripäivää hänelle kuuluvasta palkallisesta vuosilomasta (30 päivää vuodessa).

10. Koska hänen työstään Valencian pääkonsulaatissa määrätään yleisessä siviilioikeudellisessa sopimuksessa, jota ei nimetä nimenomaisesti työsopimukseksi, kantaja vaatii lisäksi, että tuomiossa todettaisiin, että hän on myös työsopimuksen sopimuspuoli. Hän vetoaa Bulgarian prosessioikeuden yleiseen periaatteeseen, jonka mukaan kuka tahansa voi nostaa kanteen vaatiakseen tuomioistuinta toteamaan oikeussuhteen olemassaolon, jos hänellä on tähän oikeutettu intressi, ja myös hänellä on oikeutettu intressi tämän seikan [alkup. s. 2] toteamiseen.

3. Kansallinen lainsäädäntö:

11. **3.1.** Työlaki (Kodeks na truda, jäljempänä KT [– –])

Kohde ja tarkoitus

12. **1 §.** [– –] (1) Tässä laissa säädetään työntekijän ja työnantajan välisistä työsuhteista sekä kaikista niihin välittömästi liittyvistä oikeussuhteista.

13. (2) [– –] Työn suorittamiseen liittyviä oikeussuhteita säännellään yksinomaan työsuhteina.

Palkallinen perusvuosiloma ja pidennetty vuosiloma

14. **155 §.** [– –] (1) [– –] Jokaisella työntekijällä on oikeus palkalliseen vuosilomaan.
15. (2) [– –] Aloittaessaan työskentelyn ensi kertaa työntekijä voi pitää palkallista vuosilomaa, kun hän on työskennellyt vähintään kahdeksan kuukauden ajan.
16. (3) [– –] Jos työsuhde päättyy ennen kuin kahdeksan kuukauden vähimmäistyöskentelyaika on saavutettu, työntekijällä on pitämättä jääneen palkallisen vuosiloman perusteella oikeus 224 §:n 1 momentin mukaisesti laskettuun rahamääräiseen korvaukseen.
17. (4) [– –] Palkallinen perusvuosiloma on vähintään 20 työpäivän pituinen.
18. (5) [– –] Tietyillä työntekijäryhmillä on työnsä erityisluonteen perusteella oikeus pidennettyyn palkalliseen vuosilomaan, joka sisältää 4 momentissa tarkoitetun loman. Ministerski savet (Ministerineuvosto) vahvistaa nämä työntekijäryhmät sekä tämän loman vähimmäiskeston.

Korvaus

19. **177 §.** (1) [– –] Työnantaja maksaa työntekijälle palkallisen vuosiloman ajalta korvauksen, joka lasketaan sen päiväkohtaisen keskimääräisen bruttopalkan perusteella, jonka tämä työnantaja on maksanut lomaoikeuden käyttämistä edeltävältä viimeiseltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana työntekijä on työskennellyt vähintään kymmenen työpäivää.
20. (2) [– –] Jos työntekijä ei ole työskennellyt minkään kuukauden aikana vähintään kymmentä työpäivää tämän työnantajan palveluksessa, 1 momentissa tarkoitettu korvaus lasketaan työsopimuksessa sovitun peruspalkan ja työstä pysyvästi suoritettavan lisäkorvauksen perusteella. [alkup. s. 3]

Loman korvaamista rahasuorituksella koskeva kielto

21. **178 §.** Palkallista vuosilomaa ei saa korvata rahasuorituksella muulloin kuin työsuhteen päättyessä.

Rahamääräinen korvaus pitämättä jääneestä palkallisesta vuosilomasta

22. **224 §.** (1) [– –] (todettu perustuslain vastaiseksi siltä osin kuin tämän mukaan ”kuluvan kalenterivuoden osalta palvelusajaksi katsottavan ajan suhteessa sekä 176 §:n nojalla siirretyn pitämättä jääneen loman osalta” [– –]) Työntekijällä on työsuhteen päättyessä oikeus rahamääräiseen korvaukseen pitämättä jääneestä palkallisesta vuosilomasta kuluvan kalenterivuoden osalta palvelusajaksi katsottavan ajan suhteessa sekä 176 §:n nojalla siirretyn pitämättä jääneen loman osalta, jos lomaoikeus ei ole vanhentunut.
23. (2) [– –] Edellisessä momentissa tarkoitettu rahamääräinen korvaus maksetaan 177 §:n mukaisesti työsuhteen päättymishetkellä.

Käsitteiden määrittely

24. **357 §.** (1) [– –] Työsuhderiitoja ovat työntekijän ja työnantajan väliset riita-asiat, jotka koskevat työsuhteiden syntymistä, voimassaoloa, täyttämistä ja päättymistä, sekä riita-asiat, jotka koskevat työehtosopimusten soveltamista ja palveluksessaoloajan vahvistamista.

Toimivalta bulgarialaisia työntekijöitä ulkomailla koskevissa työsuhderiidoissa

25. **362 §.** [– –] Työsuhderiidoissa, joissa asianosaisina ovat työntekijät, jotka ovat Bulgarian kansalaisia ja työskentelevät ulkomailla, ja ulkomailla olevat bulgarialaiset työnantajat, toimivaltaisista tuomioistuimista. Jos työntekijä on vastaajana, toimivaltaisista tuomioistuimista ovat hänen kotimaansa asuinpaikan tuomioistuimet.

Käsitteiden määrittely

26. **1 §.** Tässä laissa tarkoitetaan:
27. 1. [– –] ”’työnantajalla’ luonnollista henkilöä, oikeushenkilöä tai näistä riippuvaista yksikköä ja kaikkia muita organisatorisesti tai taloudellisesti erillisiä yksiköitä (yritys, laitos, järjestö, osuuskunta, liike, kotitalous, yhtiö tai vastaava), jotka ottavat itsenäisesti palvelukseensa työntekijöitä työsuhteeseen myös kotona tehtävän työn tai etätöiden suorittamiseksi sekä työntekijöiden asettamiseksi käyttöön toisessa yrityksessä tehtävän työn suorittamiseksi”.
28. **3.2. Siviiliprosessilaki (Grazhdanski protsesualen kodeks)** ([– –]): [alkup. s. 4]

Kannetyypit

29. **124 §.** (1) Kuka tahansa voi nostaa kanteen toteuttaakseen loukatun oikeutensa tai vaatiakseen tuomioistuinta toteamaan oikeussuhteen tai oikeuden olemassaolon tai puuttumisen, jos hänellä on tähän oikeutettu intressi.
30. **3.3. Diplomaattipalveluista annettu laki (Zakon za diplomaticheskata sluzhba)** [– –]:

Ulkomaanedustusto. Avaaminen ja sulkeminen

31. **21 §.** (1) [– –] Bulgarian tasavallan ulkomaanedustusto on Ministerstvo na vanshnite rabotin (ulkoministeriö) organisaatioon kuuluva alueellinen yksikkö, joka harjoittaa diplomaatti- ja/tai konsulitoimintaa jossain toisessa valtiossa tai kansainvälisissä järjestöissä.
32. (2) Ulkomaanedustustoja ovat
33. 1. suurlähetystöt;

34. 2. pysyvät edustustot ja pysyvät delegaatiot kansainvälisissä järjestöissä;
35. 3. pääkonsulaatit, konsulaatit, varakonsulaatit ja konsulitoimipaikat;
36. 4. diplomaattien käytössä olevat toimistot ja yhteystoimistot;
37. 5. Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa 8.12.1969 hyväksytyssä [– –] erityistehtäviä koskevassa yleissopimuksessa tarkoitetut erityistehtävät.
38. (3) Ulkomaanedustustojen avaamisesta, toimintamuodon vahvistamisesta ja sulkemisesta päättää Ministerski savet (ministerineuvosto) Ministar na vanshnite rabotin (ulkoministeri) esityksestä.

Rakenne ja henkilökunta

39. **22 §.** (1) Ulkomaanedustusto koostuu Wienissä 18.4.1963 tehdyssä diplomaattisia suhteita koskevassa yleissopimuksessa [– –], Wienissä 24.4.1963 tehdyssä konsulisuhteita koskevassa yleissopimuksessa [– –] sekä erityistehtäviä koskevassa yleissopimuksessa tarkoitetuista edustuston päälliköistä, diplomaattisen henkilökunnan jäsenistä, hallinnollisen ja teknillisen henkilökunnan jäsenistä sekä palveluskunnan jäsenistä.
40. (2) Ulkomaanedustustossa voidaan perustaa toimistoja edustuston toimintamuodon, tehtävien ja henkilökunnan mukaan.

4. Tosiseikat

41. Koska nyt käsiteltävän asian kohteena on tuomioistuimen kansainvälisen toimivallan tutkiminen ja tämä määritetään asianosaisten lausumien perusteella, tätä koskeva asianosaisten näkemys esitetään tässä tapauksessa kannekirjelmässä ja vastinekirjelmässä.
42. Kantaja, ZN, joka on Bulgarian kansalainen, nosti 30.4.2019 kanteiden subjektiivisen yhdistämisen perusteella kaksi kannetta Bulgarian tasavallan Valenciassa, Espanjassa, sijaitsevaa pääkonsulaattia vastaan.
43. Hän esittää tehneensä Bulgarian tasavallan Valenciassa sijaitsevan pääkonsulaatin kanssa [alkup. s. 5] ajanjaksoksi 2.1.2013–29.6.2017 sopimuksia henkilökohtaisista työsuorituksista, joihin kuului asiakirjojen vastaanotto konsulaatissa Bulgarian kansalaisten vireille panemissa asioissa ja näiden asiakirjojen hallinnointi. Kantaja väittää, että diplomaattipalveluista annetun lain (Zakon za diplomaticheskata sluzhba) mukaan Bulgarian ulkomaanedustustot eivät saisi ottaa palvelukseensa henkilöstöä palvelujen suorittamista tai tehtävien hoitamista varten, jos heidän kanssaan tehdyt sopimukset eivät ole työsopimuksia. Hän katsoo lisäksi, että sopimukset täyttivät Bulgarian lainsäädännössä voimassa olevat työsopimusten sisältöä koskevat vaatimukset.

44. Kannekirjelmässä ja 12.6.2019 ja 25.7.2019 päivätyissä täydentävissä kirjelmissä esitetään, että kantaja ei saanut neljän vuoden (2013–2016) ajalta lainkaan rahamääräistä korvausta pitämättä jääneistä palkallisista vuosilomista, vaikka hänen oikeussuhdettaan olisi pitänyt säännellä työsuhteena, ja jokaisella työntekijällä, jolla on työsopimus, on työsuhteen päättyessä oikeus lomaan tai rahamääräiseen korvaukseen pitämättä jääneestä lomasta.
45. Kantaja vaatii edellä esitetyn perusteella hänen ja Valenciassa, Espanjassa, sijaitsevan pääkonsulaatin välisen oikeussuhteen tunnustamista työsuhteeksi ja konsulaatin velvoittamista maksamaan hänelle 3 000 euron rahamääräisen korvauksen edellä mainitun neljän vuoden ajanjakson aikana pitämättä jääneistä vuosilomista.
46. Kantajan ja pääkonsulaatin välisissä sopimuksissa, jotka on toimitettu kannekirjelmän liitteinä, todetaan nimenomaisesti, että kysymyksiin, joista ei määrätä näissä sopimuksissa, sovelletaan Bulgarian oikeutta.
47. Vastaja esittää vastinekirjelmässä, että Bulgarian tuomioistuin ei ole toimivaltainen nyt käsiteltävässä asiassa vaan kantajan työpaikan tuomioistuin eli Espanjan kuningaskunnan tuomioistuimet.

5. Liittymä unionin oikeuteen ja tarvittava tulkinta:

48. Tuomioistuimessa on vireillä riita-asia, joka on luokiteltava Bulgarian oikeuden mukaan yksityishenkilöä koskeväksi työsuhderiidaksi. Bulgarian lainsäädännössä säädetään nimenomaisesti, että Bulgarian tuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään ulkomailla sijaitsevan bulgarialaisen työnantajan ja työntekijän, joka on Bulgarian kansalainen, välisiä sopimuksia (KT:n 362 §).
49. Euroopan unioni on antanut kansainvälistä toimivaltaa siviilioikeudellisissa asioissa, mukaan lukien työsuhderiidat, koskevaa sääntelyä tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetussa asetuksessa N:o 1215/2012 (jäljempänä asetus). Asetuksen 1 artiklan mukaan asetusta sovelletaan kaikissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa, jotka ovat vireillä jäsenvaltioiden tuomioistuimissa, lukuun ottamatta asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa nimenomaisesti mainittuja asioita. Asetuksessa ei säädetä [alkup. s. 6] poikkeuksesta, joka koskisi riita-asioita, joissa on asianosaisina diplomaattisia edustustoja tai konsuliedustustoja. Asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne ainoastaan asuinpaikan jäsenvaltion tuomioistuimissa tai asetuksessa vahvistettujen erityisten toimivaltasääntöjen mukaisesti.
50. Samaan aikaan asetuksen johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan, että asetus on annettu, jotta voidaan hyväksyä ”toimenpiteitä, jotka koskevat oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia”. Nyt käsiteltävässä asiassa ei ole tällaisia rajat ylittäviä

vaikutuksia. Kyseessä on pikemminkin bulgarialaisen työntekijän ja bulgarialaisen työnantajan välinen riita-asia, ja oikeussuhteessa on läheinen yhteys Bulgariaan, minkä vuoksi kantaja ilmeisesti haluaa, että hänen kanteensa käsitellään Bulgarian tuomioistuimessa. Vastaaja on lisäksi Bulgarian viranomaisen sivutoimipaikka, joka tosin sijaitsee toisen jäsenvaltion alueella mutta jonka toiminta liittyy kuitenkin yksinomaan Bulgarian tasavallan kansalaisille tarjottaviin palveluihin.

51. Edellä esitetyistä syistä asiaa käsittelevä tuomioistuin on epävarma siitä, onko sen käsiteltävänä olevalla riita-asialla ”rajatylittäviä vaikutuksia”, ja katsoo, että asetusta on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta jäsenvaltion kansalaisten ja sen ulkomailla sijaitsevien konsulaattien välisiin riita-asioihin, vaikka tällaisesta poikkeuksesta ei säädetä nimenomaisesti. Tästä syystä tarvitaan asetuksen säännösten tulkintaa, minkä vuoksi asiaa käsittelevä tuomioistuin katsoo asianmukaiseksi esittää seuraavan

6. kysymyksen:

52. Onko asetuksen N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä sen johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen kanssa, tulkittava siten, että asetusta on sovellettava määritettäessä jäsenvaltion tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa riita-asiaissa, jossa ovat vastakkain tästä jäsenvaltiosta lähtöisin oleva työntekijä ja tämän jäsenvaltion konsulaatti toisen jäsenvaltion alueella, vai onko näitä säännöksiä tulkittava siten, että tällaiseen riita-asiaan on sovellettava sen jäsenvaltion kansallisia toimivaltasäännöksiä, jonka kansalaisia tai edustajia molemmat asianosaiset ovat?
53. [– –] Sofiyski rayonon sad [– –] on tehnyt SEU 267 artiklan 1 kohdan nojalla seuraavan

VÄLIPÄÄTÖKSEN:

54. Asian käsittelyä **lykätään** [– –];
55. Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään seuraavat tulkintaa koskevat **ennakkoratkaisukysymykset**:
56. Onko asetuksen N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä sen johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen kanssa, tulkittava siten, että asetusta on sovellettava määritettäessä jäsenvaltion tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa [alkup. s. 7] riita-asiaissa, jossa ovat vastakkain tästä jäsenvaltiosta lähtöisin oleva työntekijä ja tämän jäsenvaltion konsulaatti toisen jäsenvaltion alueella, vai onko näitä säännöksiä tulkittava siten, että tällaiseen riita-asiaan on sovellettava sen jäsenvaltion kansallisia toimivaltasäännöksiä, jonka kansalaisia tai edustajia molemmat asianosaiset ovat?

[– –]